

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vsa leta gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za polu leta 3.—; „ 4.50 „
za četrt leta 1.50; „ 2.25 „
Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 5 nov.,
v Gorici in v Ajdovščini po 4 nov.
Na naročbe brez priložene naročnine se upravnistvo ne ostra.

EDINOST

Oglaš in oznaka se računa po 8 nov.
vrstici v petju; za naslove z debelimi črkami se računa prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javne zahvale, osmrtnice itd. se računa po pogodbi.

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Carintia št. 25. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in inserate prejema upravništvo v ulici Carintia 28. Odprte reklamacije so proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

»V edinosti je moč«.

Ljudsko številjenje.

Na podlagi postave z dne 29. marca 1889. (člen III.) in valed ministerijalne naredbe z dne 9. avgusta istega leta vršilo se bode koncem tega leta ljudsko številjenje. Da je čin ta za nas Slovence velike važnosti, nam menda ni treba posebno povdarjati. Vender pa hočemo tu podati nekoliko pojasnil in opominov, da se bode občinstvo naše vedelo ubraniti raznim prevarjenjem, katerih se bodo brezdvomno posluževali narodni nasprotniki naši. Taktika teh-le proti nam Primorskim Slovanom je že stara — a taktiko to so do sedaj kolikor-toliko vsikdar vapevali. Namen jim je vedno isti, da — kjer le morejo — zanikujejo obstoj slovenskega življa in če to ne gre, pa da vsaj njega števililo kolikor močiji krčijo. In zakaj jim je toliko do tega, da bi vnanji svet ne izvedel, da smo in koliko da nas je? Odgovor naš na to vprašanje je kaj legak.

Pravi namen ljudskega popisovanja je, ali vsaj naj bi bil, le znanstven, torej jako koristen; podal naj bi nam važnih statističnih podatkov, na podlagi katerih bi mogli soditi pristne društvene in kulturne odnose, obstoječe med posamičnimi narodi. Glede na ta koristni namen ljudskega številjenja je vsacega dolžnost, da vestno podpira one organe, katerim je poverjeno izvršenje tega čina. Ali ljudsko številjenje ni samo znanstvenega pomena, ampak je tudi v političnem pogledu prevelike važnosti. Številjenje to naj svetu pokaže, kako da so se dosihdob razvijali posamični narodi, kako da so napredovali in do kake stopinje kulture da so se popeli. Vspehi ljudskega številjenja so nekako merilo, v koliko da so opravičene zahteve posamičnih narodov; pokažejo naj nam, je-li dotični narod sposoben za napredek, ima-li v sebi garancije za nadaljni obstanek. V tem grmu pa tiči zajec: nasprotniki naši, nemške in italijanske narodnosti — zavedajoči se važnosti ljudskega številjenja v tem pogledu — bi hoteli, da ima re-

čeno številjenje za nas Slovence najneugodnejše rezultate. Že gori smo rekli, da protivniki naši, kjer le morejo, zanikujejo obstoj našega življa, ako ne, pa ga vsaj na vse mogoče načine skušajo krčiti. Namen temu njih postopanju je po vsem jasen: vnanji svet naj ne izve resničnega razmerja v številu prebivalstva v naših deželah. Na podlagi po raznih zvijačah doseženega krivega vspeha ljudskega številjenja, dokazali bi radi, da so zahteve naše po narodnej enakopravnosti neosnovane in da je prav za prav velika drznost z naše strani, ako zahtevamo, da se nas uvažuje v državi. S tega stališča sodijo torej naši nasprotniki važnost ljudskega številjenja. Politični nameni so jim torej glavna stvar, znanstveni in statistički pa zadnja.

Če pa že naši nasprotniki stojijo na tem stališču, zakaj bi se tudi mi ne postavili nanje?! Kdo nam more zameriti, ako se branimo z istim orožjem, s katerim nas napadajo?!

Bodimo torej oprezní, zabranimo, da ne bi nasprotniki naši zlorabili ljudskega številjenja v svoje grde namene, v našo ugonobitev.

Gori smo rekli, da je vsacega dolžnost, da vestno podpira dotične organe pri njih poslu; ali dolžnost teh organov pa je, da vestno vrše svojo nalogo in da imajo jedini cilj pred očmi: da bode ljudsko številjenje res pristna slika resnično obstoječih odnosov; da bode pravo zrcalo, v katerej lahko vsakdo vidi resnično razmerje v številu prebivalstva raznih narodnosti. Toda bojimo se, da se ti organi — ali vsaj ne vsi — ne bodo zavedali te svoje dolžnosti in da bodo hoteli biti skrivni in tihi pomagači nasprotnih nam grobokopov.

In ta posel se jim lahko posreči, ako nismo posebno oprezní; pri rokah imajo v ta namen kaj prikladno sredstvo; sredstvo to je nam Slovanom zvito nastavljen zanjka. Zanjka ta je ona rubrika v vpisnih polah, katerej je napis: „o b e v a l n i j e z i k“. Rubrika ta je krivična in nikakor

ne odgovarja pravemu namenu ljudskega številjenja. Jedino pravo vprašanje bi bilo: katere narodnosti si? Ali gospóda so rajši v taknili „občevalni jezik“ mesto narodnosti in so dobro vedeli, zakaj so to storili. Tu hočemo podati jeden vzgled. Slovenka služi v kakej čisto italijanskej družini za dekle. Člani te družine ne znajo ni besedice slovenske, ona pa zna italijanski. Kako govori torej dekla v tem slučaju se svojimi gospodarji? Naravno: italijanski. Nje občevalni jezik je torej italijanski. Je pa-li ona radi tega že Italijanka? Gotovo ne — le bedak bi mogel kaj takega trditi. In sedaj pa še nekaj: pri popisovanju Lah-gospodar niti deklo ne vpraša, katere narodnosti da je, ampak jo kar jednostavno vpiše za Italijanko. Tako je z našimi deklami, hlapeci, delavci po fabrikah, kamenolomih itd. Na tisuče duš se nam tem načinom poizgubi, ako se dotičniki samo odločno ne vprejo. Da, na tisuče se nam jih poizgubi.

Doseza-li ljudsko številjenje po tem takem svoj namen? Gotovo ne: rezultat takega številjenja je krivičen; falsifikat je najgrše vrste.

Tako se je z nami postopalo pri zadnjem številjenju leta 1880. Na tisuče Slovencev in Hrvatov figurira za Italijane, dasi morda komaj par besedi brbljajo po italijanski.

Ni dvombe, da ne bi gospodje nasprotni, tudi pri predstojećem številjenju skušali praktikovati tako sleparstvo. Ali dolžnost nasa je, da se jim upremo; to, kar se je godilo pri številjenju leta 1880. ne sme se več sedaj goditi. Kdor ob tej priliki vedoma greši, ali pa se da v svojej brezbriznosti po raznih zvijačah preslepiti, ta izdaja narod svoj. Ni dosti, da pri raznih prilikah vpijemo „živio“ in se ob prsi trkamo, ampak ob takih pomembnih prilikah, ko sam stoji neprijatelju nasproti, ko ga nikdo naših ljudij ne vidi in ne sliši bodi mož narodnjak; takrat bodimo verni branitelji narodnosti svoje in jezika svojega. Ob takih prilikah moramo skrbeti, da svet izve, koliko nas je; da se zave-

damo svoje cene in svoje vrednosti in da hočemo ostati to, kar smo: da hočemo ostati Slovenci, Slovani. Le tedaj, ako se vsakdo možki po robu postavi, prišli bomo nasprotnike do spoštovanja do nas; le tako bomo imponovali. Pomislimo le, da številke povedo mnogokrat več, nego najdaljši in najkrasnejši govori; dajte torej, da številke, nabrane pri ljudskem številjenju, za nas govorijo; govor številke bodo čuli tudi gospodje na Dunaju in sčasoma tudi uvaževali.

(Konec prih.)

Politični pregled.

Notranje dežele.

Dne 1. t. m. došel je nemški cesar Viljem na Dunaj. Mesto priredilo mu je slovesen vasprijem. Na kolodvoru severne železnice pričakovalo je Nj. Veličanstvo cesar Fran Josip visokega gosta. Cesar Viljem je obiskal več nadvojvodov, nemškega poslanika princa Reussa in našega ministra vnanjih zadev, grofa Kalnokyja. Ob 3. uri popoldne odpeljali sta se obe Veličanstvi na Štiroko na lov.

Koroški Slovenci so svojo vztrajnostjo dosegli lep vspeh: mestni zastop je po ministerijalne naredbi zavezan v sprejemati slovenske dopise. Ta zastop se je namreč branil vsprejemati slovenski pisane uloge, katere mu je dopošljalo „Katoliško-politiško društvo Slovence na Koroškem“. Društvo je uložilo priziv na deželno vladu, toda ta poslednja je odbila priziv. Potem se je pa društvo obrnilo do ministerstva notranjih stvari. Ta najvišja instanca je pa ugodila prizivu ter spoznala, da je mestni magistrat Celovski po §. 19. drž. osnovnih postav zavezan vsprejemati slovenske dopise. Vspeh Koroških Slovencev bode nam v pouk in svarilo, da vse dosežemo, ako hočemo. Ali prestrašiti se ne smemo pri prvem neuspehu. Kdor stoji na podlagi pravice in postav,

O zamrtništvu ali dozdevni smrti.

Spisal Janko Leban.

(Dalje.)

To je bilo zadnje, kar sem slišal. V tem se onesvestim. Koliko časa sem ležal v nezavesti, ne vem. Naposled slišim nekaj, kakor če bi kdo slamo premetal. Tudi veter je šumel po oboknicah. Mraščalice so me začele tresti, in zdelo se mi je, kakor da bi lahen življenja dih prehajal moje ude. Skušal sem se skloniti. Posreči se mi; vender nisem mogel ničesar videti, ker je bila neprodorna temota okoli mene. Tipal sem okoli sebe, kolikor sem daleč mogel doseči s svojimi rokami. Kaj je bilo to? Moja roka je otipala (ošlatala) trdo, ko led mrzlo telo — groza me prešine... Skušal sem svoje ležišče zapustiti; pa nisem mogel. Nogi ste mi bili težki kakor avinec.

V tem posije bled lunin žarek skozi okno ter razsvetli sobo, v katerej sem ležal. Kri mi zastane. Tik mene so ležali — trije mrljiči v belih oblačilih!...

PODLISTEK.

Sobotno pismo.

Omne trium perfectum, gospod urednik! Tri reči so, zaradi katerih se mi je predzadnji teden posebno dopal. Prvič: izid volitve pri občnem zboru „Sloge“ v Gorici, pri katerej je bil predsednikom izvoljen mož junaškega značaja — dr. Gregorčič; drugič izid volitve občnega zbora „I. Slovenskega pevskega društva“ v Trstu, kateremu je predsednikom izvoljen naš rojak, veleučeni profesor g. dr. Karol Glaser, odborniki pa vrli narodnjaki, in tretjič: razne prikazni, ki so baš v preteklem tednu priplavale na površje vsakdanjega življenja... Po tem takem ima denašnje moje pismo imeti tri glavne kapitljne, izmed teh pa vsak za-se zopet enega ali pa več „podkapitljnov“, katere sem namenil se napisati Vam, gosp. urednik in pa za čestite čitalke in čitalce „Edinosti“ (za — državnega pravdnika jih pa nesem napisal teh kapitljnov in podkapitljnov!)

Nu, kar se „slovenskih razmer“ v Gorici tiče, trdim jaz, da so se jele spreminjati, ali — če hočete — obračati, in sicer kaže o njih barometer dobro, je „zlezel visoko“, dočim je pri dru. vitezu Tonkliju „doli zlezel“ ali „padel“, no in ž njim je tudi še kdo drugi padel! V dokaz bi lahko navel dve najboljši pričji, n. pr. znanega doktorja, ki se je zadnji čas nad „duševne reve“ (materijelne reve so že tako, tedaj so dvojne reve!) učitelje spravil, in pa viteza dra. Tonklija z — dodatki. Prisego bi jima pa ne dal, ker sta odveč „sumnjivi pričji“, in tudi nesta zanesljiva, ali njuni „narodno-politični“ konkurz, ki sta ga zdaj napravila, je pa zanesljiv, a kaže tudi, da sta bila in ostaneta tudi — sit venia verbo! — tragikomična generala svoje armadi (če je sploh še kaj imata!). In venec iz najbolj sveže — smole venčal naj bi nju eminentno — blamirani, genijalno upogneni glavi; in napis naj bi imel: „Sic transit gloria mundi“, na tem grešnem — svetu!

Gledé „I. Slovenskega pevškega društva“ pa trdim jaz, da bode to na Tržaško-

italijanske gade strašno čudno uplivalo. Mogočnemu slovanskemu „Dur“, odmeval bode zadnjih jeremijadski „Mol“, in počasu padel bode ne le tudi pri njih „barometer“, nego prišlo bode še do tega, da se bodo irendentarski žolharji po Trstu drug družega z lučjo iskali, če tudi se zdaj poštenega dne in vsake navadne luči — boje!... Vendar bi bila škoda za take reptilije, če bi imele danes ali jutri zginiti čisto s površja človeške družbe, — „za spomin“ bi jaz vendar rad, da bi se jih vsaj par ohranilo pri življenji, dasiravno ni oni ni njih životarenje nič vredno ni!

In zdaj pridem h kapitljnu št. III. Gosp. urednik, meni „nekaj pravi“, da bi bilo boljše, če ne pričnem, ne morda zaradi „slabe vesti“, nego zaradi tega, ker bi prostor pod črto zahteval, da bi niti pričeti — ne mogel, kar pa mi ne jemlje pravice, da bi v prihodnjem sobotnem pismu ne mogel — pričeti in pa končati, kar je tudi nekaj vredno!

Gadobér,
šentjanški puščavnik.

naj se ne plaši terorizma in žuganj; kajti postave pravijo: Vsakemu svoje! — in zato bodi tudi nam geslo: Vsakemu, kar mu gre.

Dr. Rieger odpovedal se je predsedništvu Praškega društva meščanov. Dr. Rieger izjavlja v svojem dopisu, da odstopi, da ne bi pušice, ki lete nanj, zadele tudi društva samega. Skrb mu je bila vedno, da ne bi se strankarski prepiri zanesli tudi v to društvo. — Ta korak Riegerov je sicer bolj lokalne važnosti, ali simptomatičen je vendar-le.

Nemški liberalci so se pri delnozborskih volitvah v mestnih skupinah Dolenjeavstrijskih — izvzemši mesto Dunajsko — vendar le še ubranili svojih odločnih nasprotnikov. Na pomoč pa jim je prišlo c. kr. namestnik sam, ki je proti nekeji deputaciji obsojal protisemitske agitacije. To pa je oplašilo marsikaterega uradnika. Izvoljenih je 10 liberalcev, en krščanski socialista in en nemški nacionalist. — V mestu Dunajskem pa je liberalce doletel hud poraz: voljenih je 19 liberalcev in 10 protiliberalcev. Pomisliti pa je treba, da mej 19 voljenimi liberalci jih je 6 iz notranjega mesta, kjer imajo svoj tabor židovski kapitalisti.

Ogerski finančni minister je izdelal in poslancem predložil kaj lep proračun, katerega se smejo po vsej pravici veseliti. Po tem proračunu bilo bi dohodkov 369 milijonov 8583, stroškov pa 369 milijonov 4543 gld., torej 4040 gld. prebitka.

Umrli je Josip Miškatovič, znani odličnjak takozvane hrvatske „narodne“ ali prav za prav madžarske stranske. Mož je bil res duhovit in talentiran, ali značaj ni bil. S tem pa je vse povedano. Bog mu oprost, kar je zagrešil nad svojim narodom.

Vnanje države.

V „Sl. Narodu“ čitamo, da je pri poslednjih volitvah na Srbskem glasovalo 180 tisoč volilcev. Od teh dobili so radikalci 150 tisoč, liberalci 22.000, naprednjaki 8000 glasov.

Italijanska politika se je začela nekako sukati. Nedavno je imel nek dopisnik Pariškega „Figara“ pogovor z italijanskim ministrom-predsednikom Crispijem. Ta državnik je ob tej priliki izrekel te-le znamenite besede: „Nikjer na svetu ni toliko rodoljubja kakor na Francoskem. Izvršili ste — Francozi — čudeže. Nekdaj sem ljubil Francosko, sedaj jo občudujem. Francoska je močnejša, nego je bila kedaj. Ves svet brez izjeme se boji Francoske. Bodimo bratje in izognimo se prepiru; gledajmo, da mej Italijani in Francozi ne nastanejo nesporazumljenja. Tripelalijance nesem napravil jaz. Bila je že tu in se ni ponovila in nijeden državnik ne misli v

Zakričim kolikor sem mogel, potem padem zopet v nezavest.

Hitri koraki in zamolklo zvonjenje me zopet prebudi. Slišal sem glas zdravnika, ki je govoril potihoma z zavodnim ravnateljem M—. „Ni ča-a več izgubljati, duhovniki in pogrebci že čakajo,“ dejal je zavodni ravnatelj.

„Le še nekoliko počakajte,“ prosil je zdravnik, „mati pokojnikova morebiti vendar še pride.“

„Ni mogoče dlje čakati, gospod polkovni zdravnik — krato notri, korporal!“

Kmalu sem slišal, kako so krato položili pa mizo ter me pokladali vanjo... Ni dolgo trpelo in kratin pokrov zaškriplje nad mano!... Skušal sem se ganiti — zastonj: poprejšnja smrtna odrevenelost mi je to zabranjevala. Poskušal sem zakričati. Zastonj! O, usmiljeni Bog! živega me bodo pokopali! Zamolklo je donelo, ko je mizar zabijal žrebce v mojo krato... Zdaj je svoje delo dokončal; zadnji žrebelj je bil zabit... Ni je rešitve več. Živ bodem pokopan!... (Konec prih.)

tem trenutku na to, da bi jo ponovil. Po teh besedah soditi, je Crispiju že nekako tesno v trojne zvezi; rad bi se Francozom prikupil. Vprašanje pa je, ali so Francozi že pozabili na vsa izzivanja, katere so zakrivali Italijani.

Francoska vojna moč. Francozka sme se po pravici zvati pripravljena na vsako vojno, kajti v zadnjih 19 letih izdala je okolo 19 milijard, namreč petino vseh svojih stroškov v vojskine namene. Od tega ogromnega zneska požrla je mornarica 3636 milijonov, 1240 milijonov se je izdalo za prenovljenje in nakup vojskinega materiala, 742 za vojašnice, tren itd., 650 za utrdbe. K zadnjim treba prišteti 770 milijonov, dovoljenih l. 1888 in tri milijarde, koje je predlagal Freycinet že leta 1878. Denašnja republika izdaje letnih 529 milijonov za stalno vojsko od od 483.000 oseb. Vsak vojak stane 19 frankov več, nego ob časih cesarstva. Državno premoženje pred osodepolnim letom 1871. se je cenilo okolu 150 milijard, cena zemljišč znašala je l. 1870. okolu 100 milijard. Obrtni kapital cenil se je 30 milijard. Vse te številke so danes trikrat tako velike. V resnici je Francija najbogatejša država v Evropi. Leta 1870—71. zmanjkalo je Francozom municije. To bi se danes težko pripetilo, kajti v vojnih skladiščih je vedno napravljenih 3 milijone Lebelnovih pušk, 6000 topov, 250 milijonov patron, 10 milijonov granat, ki se raztreščenejo v 300 delov, pol milijona takozvanih obus torpilles, napolnjenih z melenitom. Napravljenih ima 3.200.000 konj torej 300.000 manj, nego Nemčija. Železniška mreža merila je pred dvajsetih letih 19.000 kilometrov, sedaj meri 35.000 kilometrov, 6000 mašin in 200.000 vagonov. Francozka je vsa obkrožena z trdnjavami; že leta 1870. je Pariz veljal za največjo utrdbo na svetu, danes je to mesto obkroženo z tremi vrstami trdnjav. Zadnje utrdbe, sezidane od l. 1874. naprej, stale so 58 milijonov. Trebalo bi milijon oborožencev in najmanj 100.000 konjikov, razpredeljenih v kolobaru, 135 kilometrov dolžem, da se mesto popolnoma zasede. Francozka stalna vojska je že sedaj večja od nemške, Francozi lahko oborožé 1300 batalijonov pešcev. V 10—12 dneh pošlje se lahko na mejo 18 korov vojakov prve vrste in ravno toliko vojakov brambovcev. Brez afrakanskih 3 divizij in 145 regimentov vojn timer tretje vrste, namenjenih za brambo utrdb v notranjosti, postavi se na bojno polje 72 divizij vojakov, namreč petkrat več nego l. 1870. Z enacimi močmi, katerim naj bi se pridružila še kakšna druga evropska država je vojna skoraj nemogoča, kajti nemožno hi jo bilo voditi ter bi se skoraj ne dobilo bojišče, kjer bi tako strahovite armade sprejele in bojevale. Nenasitljiva manija po oboroževanju je finance evropskih držav malone že vse izpila; državljani ječe pod ogromnimi davki in finančni ministri ne vedo več kam bi se obrnili, da povišajo državne dohodke. Evropski jež je že prepoln trnov in bodal, vendar pa še ne neha manija po „oboroženem miru“, koji prinese v bližnji prihodnosti evropskim državam večji polom nego vsaktera, še tako grozna vojna. Mundus vult decipi.

Domače vesti.

Cesarjev god. O priliki godu presvitlega cesarja bila je danes predpoludne slovesna sv. maša z udeležbo cerkvenih in posvetnih dostojanstvenikov.

Za družbo sv. Cirila in Metoda v Trstu je podaril Hribar Anton 60 kr.

Družbe sv. Cirila in Metoda velika skupščina. Prostor nam ne dopušča, da bi prijavili obširno poročilo; ali podati hočemo tu nekoliko odstavkov iz tajnikovega poročila: Dasi je družba razširjena povsod, koder se glasi slovenska gorica, vendar je želeli še več podružnic, ker brez teh ni

mogoče dosegati društvenih smotrov, ki zahtevajo zmiraj večje novčane svote. Lani smo izkazali v „Vestniku“ 85 podružnic s 6860 člani, letos je poskočilo število na 91. Nove podružnice so: Tek. št. 86. Sv. Lenart v slov. Goricah, 87. Tolmin na Goriškem, 88. Cerklje na Gorenjskem, 89. Št. Štebenj na Koroškem, 90. Priblavec na Koroškem, 91. Kostanjevica na Dolenjskem. Do sinoči se je naštel vseh družbenikov po njih kategorijah vkup 7589. Vodstvo je pretresavalo predlog, (da bi se župnije vpisale kot pokroviteljice) ter ga je odobrilo. Meseca oktobra 1889. leta zglasilo se je s posebno prošnjo, št. 832, pri vseh obč. župnijskih predstojništvih — pojasnivši namen družbe in priloživši po eden izvod „Vestnika“, — da bi blagovolili duhovni in posvetni rodoljubi zbirati prispevkov toliko časa, da se lahko ista župnija (ali občina, trg, vas) vpiše mej pokrovitelj družbe sv. Cirila in Metoda. Vspeh dozda še ni bil popolnoma ugoden; a vendar se je tudi v tem oziru pomnožila vrsta pokroviteljev. Lani smo jih šteli 38. Letos je priraslo: Tek. številka 39. „Šmartno pri Litiji“. Ondotni rodoljubi pod načelnštvom Frana Šusteršiča nabrali so v kratkem ter poslali 121 gld. 48 kr. ter je tako Šmartno upisano mej pokrovitelj. Št. 40. Pogorska „župnija Št. Lambert“ je pristopila s stotakom družbi kot pokroviteljica. Št. 41. Dr. Glančnik, odvetnik v Mariboru, je vao svojo nagrado, 100 gl., kot ravnatelj ondotne hranilnice daroval družbi, ki ga je vpisala mej svoje pokrovitelj. Št. 42. Martin Držar, župnik v Preski, vplačal je 100 gld. kot pokrovitelj. Št. 43. Z vplačanim stotakom postal je pokrovitelj Andrej Kalan. Št. 44. „Litije in šmartinske Slovenke“ poslale so 101 gld. in pristopile po svoji zastopni gospej Svetčevi mej pokroviteljice. (Živele, slava!) Ako se je osobito v tem kraju moglo v kratkem času toliko storiti v prospeh naše družbe, zakaj bi se ne moglo drugod? — Vodstvo si vsvoja to zadevo še jedenkrat prav toplo priporočiti vsem obč. skupščinarjem in po njih vsem občinam ter imovitejšim krajem po našej milej domovini. — Vodstvo, kakor tudi slavna načelnštva naših podružnic skušajo, kako težko je ohraniti pripruste — pa včasih tudi inteligentne — ljudi pri družbi, katera vedno le pobira prispevke in trka ter naklada narodni davek, a jim ne vrne nikakega osebnega daru. A obč. skupniščarji, vodstvo se tudi v tem oziru lahko opraviči ter pokaže vspehe in sad, ki ga je rodil težko prisluženi, pa družbi darovani noviči bornega slovenskega težaka. To so: A. Družbini zvodi.

Zabavišče pri sv. Jakobu v Trstu. Naši prečastni skupščinarji tržaški vedó v kako žalostnem položaji so slovenski otroci v mestu in v obližju, katerih roditelji so od jutra do večera z doma, v tovarni ali trgu itd., da si kot težaki prislužijo svoj vžitek. To deco zbrati krog domačega ognjišča ter jo vzgajati v krščansko-slovenskem duhu je namen tega zavoda. Vpisanih v njem je bilo 74 otrok, nekako polovico dečkov in polovico deklic. Zaradi bolezni „influenze“ jih je nekaj malega izostalo. Izvrstne vspehe je dosegla vrtnarica-voditeljica Justina Michelli, katerej je vodstvo ob njenem izstopu iz službe poslalo zahvalno pismo ter jo kot voditeljico prosilo še nadaljne požrtvovalnosti. Novomenovana vrtnarica je Antonija Nadlišek. Ta zavod je semenišče za — Slovensko osnovno šolo pri sv. Jakobu v Trstu. To smo šolno leto 1889/90 razšili v dvorazrednico po „učnem načrtu za Primorje“. Vpisanih je bilo v I. razred 82 otrok, v II. pa 64. torej vkup 146 Poučevali so: verouk Bernard Sever, mestni kapelan pri sv. Jakobu, učitelj in voditelj šoli Mihael Kamušič in učiteljica J. Delkin. (Konec prihodnjé).

Opozarjamo naše čitatelje, da je jutri popoldne od 3 uri občni zbor „Del. podp. društva“ in ob 7. uri zvečer v hôtelu „Europa“ veselica „Trž. podp. društva“.

Mestni svet Tržaški ima javno sejo nocoj ob 6¼ uri. Obravnavalo se bode mej drugim o predlogu šolskega odseka in municipalne delegacije glede otvorenja mestnega otroškega zabavišča na Greti.

Slovenski napis. Slovenski rodoljub, trgovec kolonijalnega blaga v ulici Molino a vento, g. Ivan Prelog, obesil je nedavno slovenski nadpis nad vratni svoje štacune. Ta čin ni pa bil po volji lahonske sodrgi, ki je minolo soboto po noči napis z blatom zamazala. Dobro vedoč, da se boče to ponavljalo, naznanil je možak stvar policiji ter pričakoval hudobneža v družbi stražnika. Srčni kulturonosce se je res povrnil ter metal v napis blato in kamenje, ali veselje mu je prestrigel stražnik, ki ga je odvedel v temnico. Slovenski napis pa navzlic lahonske vročerkvnosti ostane. Da bi le posnemali tudi drugi slovenski trgovci v Trstu — kojih je tu na stotine — odločnega g. Preloga in kmalu bi mesto imelo vse drugačno lice. Na dan torej s slovenskimi napisi! S tem junaškim činom, kojega je izvršil nek mlad podanik sosednjega italijanskega kraljestva, bavi se seveda tudi „Indipendente“. Ali mesto da bi ta poštenjak obsojal čine, ki se dotikajo ptuje lasti in se torej zadevajo ob kazenski zakon, še hujska — tako nekako med vrstami — poulično sodrgo do nadaljevanja teh surovosti. Organ pokojnega „Progressa“ pravi, da so razobešanja slovenskih napisov „atti che devono considerarsi quali provocazioni al sentimento nazionale del paese“. Tako torej, mi izzivljamo narodni čut te dežele! Pojte, pojte in ne smešite se! Ako je res čutstvovanje vaše zajedno čutstvovanje vae dežele, ako ste res le vi in izključljivo vi, gospodarji v tej deželi, ako ste res tako na trdnem, kakor se delate: zakaj pa tolik strah pred enim slovenskim napisom?! In ni to prečudno, da sta si morali naročiti 18letnega smrkovca doli iz Verone, da brani „il sentimento nazionale del paese“. Čemu torej ves ta strah? Da, da, ta strah priča nam, da sami dobro veste, da ne govorite resnice, trdeči, da je čutstvovanje vaše zajedno narodni čut vse pokrajine. Sicer pa moramo že sedaj priliti še nekoliko grenke pijače v čašo, namenjeno ubogemu „Indipendente-ju“: v malo dneh se bodo množile take provokacije „al sentimento nazionale del paese“. — Organe javnega miru pa prosimo, da čuvajo privatno last pojedinih meščanov-davkoplačevalcev!

Ko je bilo to poročilo že stavljeno, zvemo, da je okrajno sodišče italijanskega zlikovca obsedilo na 14 dni zapore.

Skraina surovost. Dan na dan se nam nudi prilika, da se moremo osvedočiti, kako surovi so nekateri Tržaški časnikarji. Najnovejši dokaz nam je podal „Il Piccolo della Sera“ v svoji številki z dne 30. septembra, ko je zopet nesramno napadel našega poslanca Nabergoja. O vrlem možu pravi, da je v Trst žejen, v Ljubljani pa stekel. V Tržaškem zastopu da milim in sladkim glasom prosi vode, v Ljubljani (pri velikej skupščini družbe sv. Cirila in Metoda) pa da strastno in strupeno napada isti magistrat. Jeli morda gosp. Nabergoj ob tej priliki lagal, ni li govoril gole resnice?! Morda ni res, da se magistrat brani osnovati in vzdrževati slovenske ljudske šole vzlic prošnji velikega števila slovenskih očetov? Vi uprašate, v katerih (qual?) Slovanov imenu se je g. Nabergoj zahvaljeval družbi sv. Cirila in Metoda. No, odgovor na to uprašanje dajejo točno in jasno vsakdanji izkazi prispevkov Tržaških Slovencev na korist rečene družbe. Ako Nabergoj zahteva v mestnem zastopu vode za okolico, stori le, kar mora storiti; je-li to greh, ako okoličanski poslanec opominja Tržaški mestni zastop na njega dolžnosti do okoličanov? Pri tožbe g. Nabergoja glede postopanja mestnega zastopa proti nam Slovincem neso krivične, ampak imajo svoj izvor v nasilstvu, s katerim nas dušite in pestite.

Dvoje vprašanj. Tržaški časniki pisarijo sedaj dolge članke o vprašanju, da bi se poduk na ljudskih šolah v Trstu in okolici v zimskem času pričel jutraj ob 9 mesto ob 8. uri. Glede mesta prepuščamo skrb meščanom; vsakakor bi pa ne želeli, da se pričanja poduk na okoličanskih šolah ob 9. uri, kajti dosledno bi se moral tudi kasnejše končati, kar bi našim nateram bilo neljubo. Ako lahonski listi skrbé, da se njih nežni otroci privadijo lenobi, bi pa mi radi izredili same orjake, zato naj glede šolskega urnika le ostane pri starem. Drugo vprašanje se je pa suče uprav okoli istih lahonskih paglavcev. Celo mestna straža izreka se nezmožno nasproti takozvanej „mulariji“, ki zaseda vse mestne ulice ter je potnikom jako nagajiva in nevarna. Ti mestni poredneži ti namreč s tako spretnostjo lučajo kamenje v mimoidoče ljudi, da je po nekaterih ulicah že nevarno hoditi, kajti ni tako lahkega, kakor dobiti kako luknjo v glavi, prouzročeno po kakem kamnu. Pritožiti se ne moreš, ker ti paglavci se ne smejo kazniti. Nekateri navetujejo poseben zavod za te nevarne poredneže, mi bi pa nasvetovali palico vsem onim starišem, ki ne morejo strahovati lastne dece, in vsem prvomestnikom v mestnem šolskem odešku, ker neso še našli izdatnega sredstva proti tem maloletnim — divjakom.

Avstrijanstvo mestnih starešin v Trstu. Minolo soboto smo bili zopet pričá, kako se tajno tepta v Tržaškem mestnem zboru avstrijski čut. Zbor sam, kakor tudi velika laška galerija je pokazala sta, da sta jima Avstrija in njena čast španjska vas in kako težko dē mestnim očetom in židovski sodrgi, da kdo o zboru v Avstriji samo zine. Okoličanski poslanec, dr. Andrej Sanein, je namreč predlagal, da se Trž. mestni svet pridruži sklepu mestne delegacije ter izrazi svoj srd in sožaljenje nad nedučenimi hudobijami, koje so učinjali nedavno v Trstu nekateri iredentarski hudodelci, metajoč petarde. Krepek govor okoličanskega poslanca je zboru kmalu presedal in M. Luzzatto se ga je tako naveličal, da je govornika prosil, da konča. Posl. Consolo se izraža, da je pričakoval od „zdravega razuma“ dr. Saneina, da ne bode več obudil stvari, ki je bila povod tolikemu sumničenju našega mesta. Ako bi se stvar v mestnem zboru ponovila (ako bi se torej mestni zbor sam spoznal lojalnim in udanim občeji državi) bila bi to nezaupnica mestnej delegaciji, koja je enak ukrep napravila že 1. sept. Dalje se Consolo iz posl. Saneina še nekoliko ponorčuje. Slednjič se odloči, da se preide preko predloga dr. Saneina na dnevni red. Galerija je ta sklep burno odobravalá! Enakim očitno protiaustrijskim ukrepom je osrednja vlada že navedena. Lahoni si izmišljajo vsakovrstnih izgovorov, da le ne pokažejo svojega očitnega sovraštva proti onej vladi, katera tako milo z njimi ravna. Trst mora sčasoma zgubiti „sramotilen“ naslov „la città fedelissima“ — za kar pridno skrbe Tržaški mestni očetje!

Lahonska otročarnica na Greti, katero je minolo leto vzdrževala zloglasna „Pro Patria“ se menda vendar le odpre navzlic okolnosti, da je ono društvo razpuščeno. Kakor poroča „Il Piccolo“ je tukajšnje c. kr. namestništvo v to že privolilo. Ako je to, ne moremo si kaj, da bi ne izrazili svojega začudenja in graje nad enakim dovoljenjem. Razpustu lahonskega šolskega društva „Pro Patria“ bilo je uzrok prekoračenje mej njegovega delovanja. Mej to prekoračenje smelo prištevamo tudi okolnost, da društvo ni sledilo svojemu namenu — gojiti italijanstvo mej Italijani — temveč, ker je širilo italijanizem tudi v krajih, kjer je laška narodnost tuja. In to je uprav Greta, kjer brez dvojbe biva 90% Slovencev; otroci pa, ki so zahajali v otroški vrt „Pro Patrie“ bili so zgolj slovenske narodnosti. Na Greti ni nikakoršne potrebe enacega vrta; po njem se je naša deca malčičla.

raznarodovala, radi česar protestujemo proti odpreti te narodove kvarilnice. Ako je lahonski magistrat res pooblaščen, da prevzame vrt v svojo oskrb ter ga tudi odpre, svarimo ovdašnje slovenske prebivalce, naj ne vpisujejo svoje dece v ta zavod, kjer ne bode iz nje nič prida, temveč naj jo rajše pripeljejo v vrt naše šolske družbe sv. Cirila in Metoda, katera namerava v kratkem tamkaj še enega osnovati.

G. Sovich, učitelj v Šklednju, došel je k nam s prošnjo, da z ozirom na nedavno v „Edinosti“ prijavljeno notico povemo, da omenjene Gordanove zgodovine on niti nema v svojej lasti, da je torej tudi ni mogel deliti med mladino.

Važen odlok!! Tržaška mestna delegacija je uslišala prošnjo šolskega ravnateljstva v Barkovljah, da se na tamošnjih laških paralelkah poučuje dve uri na teden tudi slovenščina. Slovenski otroci, ki izključljivo obiskujejo ono šolo, bodo tedaj imeli priliko od drugega razreda počenši ališati celo v laškej šoli po dvakrat na teden slovensko besedo! Ni li to za slovenske okoličane velika pridobitev? „Mattino“ dostavlja poročilo še sledečo opombo: „E, come si vede un'altra prova di quella spietata tirannia con cui il Municipio di Trieste usa opprimere e perseguitare i nostri buoni territoriali“. Uradni „Mattino“ s svojim zlobnim cinizmom zdi se nam podoben onim starodavnim okrutnikom, ki so svojo žrtvo najprej dobro naklestili, potem so jej pa rane spirali s kisom, namešanim s soljo.

O ljudskem številjenju se nam piše iz okolice: Pri zadnjem ljudskem štetju so prorokovali ital. listi, da bode 100.000 Italijanov, a pri vsem poznanem magistratnem nasilstvu se jih je naštel le 88.000. Med temi 88.000 Italijanov pa je bilo uračunjenih do 18.000 podanikov italijanskega kraljestva, ter okoli 4.000 Tržaških židov! Razen tega je treba pomisliti na primerno število Dalmatinskih Hrvatov, kateri vsi rabijo, žalibog, ponajveč italijanski jezik ter sa vpišejo za Italijane. Ne gleda se namreč, kaklega rodu je dotičnik, temveč, na njega občevalni jezik (lingua usuale). V mestu je premnogo raznovrstnih služabnikov rojenih Slovencev v službi tudi pri najhujših lahoni in ker govore ti z svojimi gospodarji v italijanskem jeziku vpišejo jih za Italijane. V predmestjih in tudi nekaterih krajih okolice se najdejo nekatere družine, katere blebetojo med seboj v čudnem ital. Tržaškem narečju in umevno je, da se upišejo vse enake družine kot pravi „sangue purissimo“. Če prištejemo še okoličansko renegatsko smetljako — in če pomislimo, da spada popisovanje ljudstva v področje magistrata, vidimo pač jasno, da živi v Trstu in njega okolici velikansko število Slovencev in lepo število družin Jugoslovanov. Pri prihodnjem štetju se bode naštel čez 90.000 Italijanov, ali pomisliti moramo, da broji Trst z okolico čez 155.000 prebivalcev in pomisliti moramo na navedeni velikanski broj italijanskih podanikov itd. — Ljudsko štetje v Trstu moralo bi spadati v vladino področje; dotični uradniki pa bi morali biti vestni v svojem poslu in nestrankarski. Ako bi se zapisal v Trstu in njega okolici vsaki Slovenec, kot takega, pokazalo bi ljudsko štetje drugo lice. Uvedenje „občevalnega jezika“ pri ljudskem popisovanju škoduje mnogo naše narodnosti. Ker je pa prihodnje ljudsko štetje že pred durmi, opozarjati je dotične rodoljube, naj pazijo posebno v okolici in predmestju. Capovile, poljski čuvaji in drugi magistratni pomagači bodo skušali delovati, da se za pišejo mnogokateri slovenske družine kot čisto italijanske. Statistika v Trstu je za nas „resnica na robe“ in mi Tržaški in okoličanski Slovenci se jo pač ne veselimo!

Iz sv. Križa se nam piše: Znano je, kako se neki ljubljenci Tržaškega magistrata prizadevajo za osnovenje italijanskega razreda na naše slovenske šoli in kako da je občinski sluga — seveda po

nalogu g. capoville — ubogo ljudstvo pregovarjal, da se podpiše za tak razred. Z vsemi mogočimi sredstvi izvabljali so podpiše. Dva gospoda od magistrata sta nalašč došla v sv. Križ. V naše ljudske šole prekladali so izneverniki svoje podpise. Seveda so se nekateri udali le silnemu pritisku; mnogokateremu je srce krvavelo, ali udal se je radi — službe. Žalostni smo, ko premišljamo o našem načelniku: Slovenec je in vendar noče poznati svojega jezika. Ta mož zadel je narodnosti naše že velike rane. Ko so dovršili žalostni svoj namen, odšla sta rečena magistratovca na postajo — naš capovila in učitelj sta ju seveda spremljala. Vstavijo se v neke krčmi. Tu pa se je naš „slavni“ razvnel ter kričal „Bravi Italiani, scavi pa neso nič vredni!“ Tako se vzdiguje proti nam sovražno nam valovje. Mi ne obupamo; vsi mi, ki se nemo dala zapeljati, stopiti hočemo na noge in braniti narodnost svojo do zadnjega trenutka.

Vabilo h koncertu v proslavo Najvišjemu godu Njega c. in kr. Apostolskega Veličanstva Cesarja Franca Jožefa I. v izvršitev najudaneje poklonjenemu podružnici Ciril-Methodove družbe Ajdovščini v roženkransko nedeljo 5. oktobra 1890. v prejšnjih prostorih „Edinosti“. Vapored: 1. Nagovor. 2. Cesarška. 3. Ipavec: „Lestovki v slovo“, zbor. 4. Hajdrih: „Sirota“, osempospev in solo. 5. Hudovernik: „Naša zvezda“, zbor. 6. Vilhar: „Mornar“, samospjev s spremljevanjem na glasoviru. 7. Eisenhut: „V naravi“, šaljiva polka, moški zbor. 8. Marschner: „Povsod že drevje zeleni“, s spremljevanjem na glasoviru. 9. Schuman: „Cigansko življenje“, mešan zbor s spremljevanjem na glasoviru. 10. A. Kržić: „Zamujeni vlak“, veseloigra v petih oddelkih. Začetek točno ob 1/2 8. uri zvečer. Ustopnina 30 kr., sedež 20 kr.

Trgatev je po Tržaškej okolici deloma že dovršena, deloma se pa še pobira. Glede množine ne bode letošnja letina dosti prida, temveč pa bode radi kakovosti. Že dolgo let menda ni bilo tej enake letine, kajti grozdje je popolnoma dozorelo. Tudi v Istri ne bode vina dosti, pač pa dobrega. Navzlic lanskej primerno slabej letini dobi se po nekod še množina starega vina, kojega so gospodarji hranili upajoč, da je pozneje dražje prodajo. Ali cena vinu, ki je začetkoma bila precej visoka, padla je nenadoma, kajti trgovci neso več po vinu popraševali in razprodaja je bila slabša. Temu vzrok so menda samo vinski trgovci v Trstu, ki so lansko leto izdelovali brozgo, le malo vinu podobno, koje so po letu prodajali po Tržaških in predmestnih krčmah. S tem so ubozim kmetovalcem po Istri neizmerno škodili. Vlada bi pač morala enkrat nekoliko boljše pogledati tem vinskim fabrikantom na prste ter jih po pravici kazniti, kajti ne le, da škodijo kmetijstvu, ampak kvarijo zdravje in ostrupljajo človeštvo. Kemično narejena vina so namreč dovoljena samo tedaj, ako se kot taka naznanijo. Trebalo bi zakona, ki bi toliko ponarejana, kolikor kemično narejena vina strogo kaznoval.

Razpisana je ustanova Francol letnih 120 for. za dijake srednjih šol spodajoče k Tržaškej občini. Prošnje se vlagajo do 20. t. m. pri mestnem magistratu; pravico podeljenja ima tuk. c. kr. namestništvo.

Glede odprave proste luke v Trstu in Reki poročajo z Dunaja, da je dotični načrt že došel trgovinskemu ministerstvu. V kratkem se bode sešel poseben shod pod predsedništvom tržaškega namestnika, da se določe podrobnosti; na to se bodo vršila pogajanja z ogersko vlado.

Nova poštna urada sta se odprla dne 1. t. m. na trgu Giuseppina in na trgu stare mitnice.

V Gorici vstavili so 26 kmetov iz senožeškega okraja, ki so hoteli se preseliti v Ameriko brez dovoljenja svojega okrajnega glavarstva. Izgovarjali so se, da jih je k temu navodil nek malovredni agent iz Vidma, kateri je vsakemu dal 4 gld. za pot do Vidma. Želeti bi bilo,

da dotične oblasti primerno kaznujejo enake malovestne zapeljivce.

Nov slovenski list. Predvčerajšnjem izšla je v Dolencevej tiskarni prva številka „Delavskega lista“.

Ilustrovani „Narodni koledar“ za navadno leto 1891. Uredil, izdal in založil Dragotin Hribar. V Ljubljani, tiskala „Narodna Tiskarna“. Vsebine: Leto 1891. — Statistički pregled Avstro-Ogerske. — Srečke. — Koledar. — Deželni patroni in njih praznovanje na Avstro-Ogskem. — Nove mere in uteži. — Dvorni koledar. — Sedanji vladarji evropski. — Splošne določbe c. kr. pošte. — Brzojavni cenik. — Lestvice za pristojbine kolkov. — Adresna knjiga: Politična uprava. — Finančna oblastva. — Pravosodna oblastva. — Učilišča. — Rudniška oblastva. — Prometni zavodi. — Cerkvena uprava. — Narodni zastop in deželni zavodi. — C. kr. kmetijska družba kranjska. Finančni zavodi. — Trgovina in obrt. Gasilna društva. — Vojaška oblastva: Peš polki. — Lovska četa. — Konjica. — Topničarska četa. — Ženijska četa. Sanitarna četa. — Povožna četa. — Brambovci. — C. in kr. mornarica. — Državne barve evropskih držav. — Dr. Jernej Zupanec (slika) Božidar Raič (slika) Janez Šubic (slika) Ivan Dolinar (slika). — Razgled po svetu. — Semnji na Kranjskem. — Vesela oporoka. — Oglasi. — Cena koledarja je 50 nč., z pošto 10 več. Vsebine ga samo priporoča v nakup. Dobiva se v tiskarni Dolence v Trstu.

Dobrodelna društva na Ruskem. Malokje je toliko dobrodelnih društev kakor na Ruskem. Samo v Petrogradu jih štejejo 728 in ta izdajo vsako leto okoli 7.600.000 rubljev v dobrodelne namene. Za podpore izda se 450.000 rubljev, za sirotišča 1.200.000 rubljev, za kaznilnice 2.200.000, za službinska mesta brez nagrade 120.000, za preaočišča 7000, za ljudske kuhinje 47000, za šole 1.130.000, za delu nezmožne 2.509.000 rubljev. Glavnica vseh ruskih blagotvornih društev znaša okoli 60.000.000 rubljev.

„Slovansko pevsko društvo“ v Trstu.

Gg. pevcem se s tem naznanja, da je pevska vaja vsak torek ob 8 1/2 uri zvečer v prostorih „Del. podp. društva“. Odbor.

Listnica upravnistva.

Gospod Janez Rijavec, Frohnleiten. V rodu; list plačan do 1. oktobra t. l. — Gospod št. Pl. Gorenji Logatec: Do konca tega leta še 2 f. 40 n.

Tržno poročilo.

Cene so razume, kakor se prodaje na debelo blago za gotov denar).

	Cena od for.	do for
Kava Moca	100 K.	132 — 134.
Rio bisar jako fina	—	—
Java	—	—
Santos fina	114 —	116 —
„srednja“	108 —	110 —
Guatemala	116 —	118 —
Portorico	133 —	135 —
San Jago de Cuba	136 —	137 —
Ceylon plant. fina	133 —	136 —
Java Malang, zelena	118 —	119 —
Campinas	—	—
Rio oprana	111 —	112 —
„fina“	106 —	108 —
„srednja“	28.50	29 —
Cassia-ligne v zabojih	390 —	400 —
Macisov cvet	22 —	24 —
Inger Bengal	61 —	62 —
Papar Singapore	51 —	52 —
Penang	52 —	53 —
Batavia	37 —	37.50
Piment Jamaika	100 K.	7.50 —
Petroleji ruski v sodih	—	8.75 —
„v zabojih“	32 —	34 —
Ulje bombazno amerik.	41 —	42 —
Lecevo jedilno j. f. gar.	44 —	45 —
dalmat. s certifikat.	53 —	54 —
zamizno M.S.A. j. f. gar.	63 —	65 —
Aix Vierge	58 —	60 —
„fina“	8.50	—
Božični puljski	9.25	—
dalmat. s cert.	14 —	—
Smokve puljske v sodih	18.50	—
„v venci“	11 —	12 —
Limon Mesina	100 K.	103 — 104 —
Pomeranče Puljske	—	—
Mandlji Bari La	101 —	—
dalm. La. s cert.	—	—
Pignelli	19.5	19.75
Riz italij. najtnej	18 —	18.50
„srednji“	16.25	—
Rangoon extra	14.75	15 —
„La“ carinom	12.25	12.50
„Il. a“	6 —	72 —
Sultanine dobre vrsti	20 —	21 —
Suho grozdje (opava)	34 —	35 —
Cibebe	—	—

Slaniki Yarmouth	sod	—	—
Polensvke srednje velikosti 100 K.	39.	40.	—
velike	35.	36.	—
Sladkor centrifug. v vrečah	—	—	—
certifikat	32.	—	—
Fazol Coks	11.	—	—
Mandoloni	7.75	—	—
svetlorudeči	9.50	—	—
temnorudeči	—	—	—
bohinjski	9.50	—	—
kanarček	10.	—	—
beli, veliki	10.50	—	—
zeleni, dolgi	—	—	—
okrogli	—	—	—
mošani, stajerski	—	—	—
Maalo	83.	85.	—
čeno konjsko	2.50	3.00	—
volovsko	2.80	3.20	—
Slama	3.00	3.50	—

Dunajska bors.

3. oktobra

Enotni drž. dolg v bankovcih	—	—	gld. 87.95
" " " " " " " "	—	—	88.10
Zlata renta	—	—	106.60
5% avstrijska renta	—	—	101.20
Delnice narodne banke	—	—	267.
Kreditne delnice	—	—	308.25
London 10 lir sterlin	—	—	112.50
Francoski napoleondori	—	—	8.88 1/2
C. kr. cekini	—	—	5.33
Nemške marke	—	—	55.22 1/2

Mladenič,

kateri je izvršil nižje šole in govori slovenski, nemški in italijanski, ako ni bil uže v kateri trgovini, se sprejme takoj v isto za manufakturno rabo. Več iz prijaznosti v tiskarni Dolenc.

Živic in družb. v Trstu

Imajo v svoji zalogi, ulica Zonta št. 5, vsakovrstne stroje za kmetijstvo in vsako drugo rabo, kakor tudi vse za stroje potrebno. Posebno priporočajo a e s a i k e (pumpo) za kalandje vode, pretakanje vina, gasenje požarov, škropljenje trt in drevja; cevi za vodovode in vsako drugo rabo izlita in kovanega železa, svince, kaučuka, lana; mlitilnice in čistilnice za žito, mrvilnice za koruzo, slamoreznice, stiskalnice in mastilnice za grozdje itd.

Prodajajo le iskušeno izvrstno vnanje in domače, garantirano blago po niskih cenah, ter je razpošiljajo prosto carine po deželah.

Ker se bliža čas trganje grozdja, priporočamo naše trdne tiskalnice in mastilnice (preše in mline za grozdje.)

Stroje pri nas kupljene popravljamo kadar je potreba in priskrbimo za porabljenje njih delo, druge.

Schivitz & Comp.

5 10 goldinarjev

gotovega zaslužka brez kapitala in rizika ponudimo vsakemu, kateri bi se hotel početi s prodajanjem postavne dovoljenih srečk in državnih papirjev. Ponudbe pod naslovom „Lose“ — Annoncen Expedition I. Danneberg Wien I. Kumpfgasse 7. 6—6

pripravljena od lekarja g. PICCOLI-ja v Ljubljani, je uplivno zdravilo, ki krepi želodec, mehča, čisti, odpravlja zlato žilo in odganja gliste. Sestavljena je iz zdravilnih, v rastlinstvo spadajočih snovi ter ni nikako drastično učinkujoče, marveč lahko, delovanje organov ureja in zdravi, katero organizmu kar nič ne škoduje, če se prav delj časa rabi. 3—15

Esence za želodec pošilja izdelovatelj proti poštnemu povzetju v skatljah po 12 stekleničah za gld. 1.36; po 24 za gld. 2.60 po 36 za gld. 3.84; po 44 za gld. 4.25; po 55 za gld. 5.26; po 110 za gld. 10.30; po 350 za 50 kr. — V steklenicah po 15 kr. prodaja se skoro v vseh tu- in inozemskih lekarnah.

Riccardo Dinelli

Via S. Lazzaro št. 15, Trst.

Zaloga alabastra vsake kvalitete in oblike.

Tovarna za gips

različnih vrst na drobno in debelo. Izdeluje kipe iz gipsa po niskih cenah. 36—44

Lastnik pol. društvo „Edinost“.

AVGUST BRUNNER

TRST

Via Conti številka 6 a.

Tovarna strojev in železnic
Die Maschinen-Fabrik und Eisengießerei von
August Brunner
übernimmt alle einschlägigen Arbeiten als:
MASCHINEN, PRESSEN, PUMPEN, GITTER, SÄULEN, R. HREN, grössere und kleinere REPARATUREN.
Nach dem Inlande zollfrei.
Za notranje dežele prosto carine.
Telefon št. 291. 6—12

JAKOB KLEMENC

trgovec

5—10

Via S. Antonio.

Ima v zalogi velik izbor raznovrstnega lepoga volnenega in drugega blaga za žensko obleko te se vedno nahaja v veliki množini izbore kotonine, baršuna, platna in flanele v raznih barvah. Dobro se dela zagrnjala vsake vrste in velikosti. Postreži more z najlepšimi namiznimi prtji, volnenimi robci, pledi in ženskimi ogrinjali. Na izbor ima možkih zavratnic in ovratnikov, in vsake vrste svilnenih dežnikov. V obilnej meri se dobi za gospe vsakere preproge in lišpa za plese in ženitve in to vedno nove, moderno in nezaležano blago. Vsaka naročba na deželo [po obrazcih ali muštrih] se izvrši hitro in točno ter lahko nekatere vrste blaga brez daca na deželo pošlje. Svilnato hlago je vedno najnovejšega izdelka; svilnate trakove vsake velikosti za plese, ali za nagrobne vence, kakor tudi zlato in srebrne franže se dobe na izbor. Ima za slovenska društva trobojne svilnate trakove, v raznej širokosti. Ravno kar prispelje nove jopice iz trikota za ženske. Za obilno naročbo se priporoča vsem p. n. domačinom, da ga pogostoma z naročili počastijo.

Vozni listi in tovorni listi v

Ameriko.

Kraljevski belgijski poštni parobrod „RED STEARN LINE“ iz Antverpena direktno v

New York & Philadelfijo

koncesijonovana črta, od c. kr. avstrijske vlade. Na vprašanja odgovarja točno: koncesijonovani zastop 33—42

Ludwig Wielich

na Dunaju, IV Weyringergasse 17, ali pri

Josip-u Strasser-u

Speditionsbureau für die k. k. Staatsbahnen in Innsbruck.

Naznanilo.

Podpisani je odprl v ulici Via Nuova št. 27, (Kalistrova hiša) prodajalnico sukne in vsakovrstnega krojnega blaga in družih podrobnosti za oprave in domačo rabo. Priporoča se za obilen obisk in obeta točno postrežbo pri ugodnih cenah. 4—3

S spoštovanjem:

Ivan Milic.

Znaten postransk zaslužek,

ki se vedno večja in ki dolgo let traja, morejo si pridobiti pripravne in zanesljive osebe (odluženi žandarji imajo prednost), katere so v vednej dotiki z občinstvom. Vprašanja je pošiljati: „G. S. 1890“ Graz, postlagernd. 25—25

A. BONNE

krojač, 5—12

Corso šte. 4. II. nadstropje

izvršuje točno in po najnovejšem kroju obleke za gospode. Ima v svoji zalogi novega in izvrstnega sukna in druge stoffe, po jako ugodnih cenah.

Zdravnik za zobé

Fr. Dollereder

via Dogana št. 2

4—13

ordinuje od 9. do 5. ure.

Equitable

zavarovalna družba na življenje združenih držav
120 Broadway, New-York.

Ustanovljena l. 1859 v edino svrhu, da sprejema zavarovanja na življenje. Koncesijonirana za kraljevstvo in dežele zastopane v drž. zboru avstrijskem vsled prev. ministerske naredbe od dne 11. oktobra 1882 šte. 6499.

Skupna glavica koncem l. 1889	gld.	267,875.772
Od katere rezerva prebitek 4%	"	56,802.685
Stanje zavarovanj leta 1889	"	1,577,541.665
Nova zavarovanja	"	438,160.250

Ves prebitek se razdeli med zavarovane ne da bi bili isti obvezani na slučajni povrat.

Equitable ima kot posebno jamstvo za avstrijske zavarovance poslopie na Dunaji (Stock im Eisenplatz) vredno gl. 1,300,000.

Equitable sprejema zavarovanja na sledeče kombinacije:

1. Proste tontine t. j., da zavarovancu, plačujočemu skozi gotovo število let, ki se določi pri podpisani oglasila, ne izplača dotična letna dividenda, ampak ostane v posestvu družbe in po preteklem določenem času se razdeli med živeče zavarovance. Ako umrje zavarovaneec kadarkoli poprej, dosegej je v korist svoje rodbini namen, kajti družba izplača tej vso zavarovalno svoto. Ako zavarovaneec pa živi do določenega časa, živa sam najobširnejše sad svoje opreznosti. Po tem načrtu zavarovanja sme se zavarovaneec po enem letu gibati povsod kamor mu drago in tudi v slučajih dvoboja, samoubojstva in sodnijske smrtne obsodbe izplača družba rodbini vso zavarovalno svoto in sicer to tudi po enem zavarovalnem letu. Izključeno je seveda vojaštvo v vojskinem času.

2. Polovične tontine to so jednake prostim, samo da je zavarovalnina nekoliko nižja in zavarovanecevo prosto ibanje, dvoboj samoubojstvo itd. stopi še-le s tretjim zavarovalnim letom v veljavo. — Obrok tontin znaša 10, 15 in 20 let.

3. Navadno zavarovanje na slučaj smrti z letno dividendo, katere se prične z drugim zavarovalnim letom in jo sme zavarovaneec sprejemati vsako leto, ali jo lahko pusti za pomnoženje zavarovalnega kapitala, pri tem slučaj se svota pomnoži skoraj za trikrat. Pri tem načrtu so zavarovalnina jednake istim polovičnim tontin. 3—10

Vsaka poizvedovanja radovoljno pojasnjuje

Generalni zastop za Primorsko, Dalmacijo, Kranjsko itd.

v Trstu pri Antonu Seacoz, trg sv. Ivana šte. 2 II. nadstropje.

CARLO PIRELLI

mejnardni agent in speditér

Trst, Via Arsenale št. 2.

Oddaje listke za železnice in parobrode mornarjem in delalcem po niskih cenah in na vse kraje. 6—17

Dunajske

razstavne

Srečke à 1 gl.

Malo jih je še

11 srečk 10 gld.

6 srečk 5 gld. 50 kr.

Glavni dobitok

50.000

gold. a. vr.

Zrebanje že 15. oktobra tega leta

Srečke po 1 gld.

Srečke à 1 gld. dobivajo se v Trstu pri: Giuseppe Bolaffio, Alessandro Levi, Enrico Schiffmann, Ign. Neumann, Marco in Nigris.

3—9 5

Izdajatelj in odgovorni urednik Maks Cotič.

Tiskarna Dolenc v Trstu